N+L.
landschapsontwerpers

HET STIFT 2030

• masterplan voor de buitenruimte •

landschapsontwerpers

Luchtfoto 't Stift 2020, bron: Google maps

HET STIFT 2030

Project: Masterplan voor de openbare ruimte

Locatie: Het Stift 9 - Weerselo

Titel rapport	Het Stift 2030
Opgesteld:	30 september 2021
Status:	Definitief
Opdrachtgever:	Stichting Het Stift
Auteur:	N+L Landschapsontwerpers Ing. N.J.B. Hannink, algemeen adviseur Ing. K.R. Hoek, landschapsontwerper en stedenbouwkundige Ing. R. Nieuw Weme, civiel technisch adviseur
Werkgroepleden:	Hervormde Stichting het Stift Weerselo, Anne Jonker Hervormde Stichting het Stift Weerselo, Ineke Leeuw-Vennegoor Gemeente Dinkelland, Stefan Jonas Het Oversticht, Anneke Coops

Oldenzaalseweg 38
7651 KC Tubbergen
06-83337880

info@nl-landschap.nl
www.nl-landschap.nl

De visie is mede mogelijk gemaakt door de KGO regeling gemeente Dinkelland. Met bijzondere dank aan Hesselink Trucks , Lanko Timmerfabriek en Loonbedrijf Franken Volmerink.

Inhoudsopgave

1. Inleiding 05
2. Proces 07
3. Gebiedsbeschrijving 09
    3.1 Plangebied 11
    3.2 Ondergrond 11
3.3 Historie 13
    3.4 Ontwikkelingsplan 2006 15
    3.5 Het stift anno 2020 15
4. Visie 17
    4.1 Behoud en versterking van groene karakteristiek 17
    4.2 Toegankelijk en comfortabel 17
    4.3 Toekomstbestendig en recreatief aantrekkelijk 17
5. Masterplan 19
    5.1 Parkeren 19
    5.2 Entrees 19
    5.3 Routes 21
    5.4 Groenstructuur 21
    5.5 Recreatie 21
    5.6 Ecologie 21
6. Detailuitwerking 23
    6.1 Busparkeerplaats 23
    6.2 Hoofdparkeerplaats 25
    6.3 Entree paden 27
    6.4 "Rode" loper 29
    6.5 Plint 31
    6.6 Doorsteek 33
    6.7 Terras 35
    6.8 Schoolplein 37
    6.9 Zuidas 39
    6.10 Oude beukenhaag 41
    6.11 Natuurspeelplek Riddertje Hugo Pad 43
    6.12 Extra parkeerplaats 45
    6.13 Veldkeienpad 47
    6.14 Voetpad langs de woningen 49
7. Materialisering 51
8. Stift tuinen 53
    8.1 Beplanting 53
    8.2 verharding 55
    8.3 Verlichting 55
    8.4 Sierlementen 55
9. Prioritering 57
9.1 uitvoeringsstrategie 59
9.2 Fasering 59
9.3 Financiering 59

Bijlage 1: Advies erfconsulent het Oversticht, Het Stift tuinen

Korte impressie van 't Stift

1.Inleiding

Het Stift is een prachtig eeuwenoud beschermd dorpsgezicht bij Weerselo. Centraal staat het Benedictijnenklooster uit de 12e eeuw en vanaf de 14e eeuw een Stift, waar ongehuwde dames van adel woonden. Daaromheen bevindt zich een authentiek landschap met vele karakteristieke gebouwen. Om het historische karakter, de toeristische functie en belevingswaarde van Het Stift overeind te houden en versterken is in opdracht van Stichting Het Stift dit Masterplan opgesteld.

Voor Het Stift is in 2009 door Dienst Landelijk Gebied een ontwikkelingsplan opgesteld in samenwerking met een grote groep betrokkenen. Dat plan ging breder dan Het Stift en gaf een visie op de gehele omgeving. Dit masterplan bouwt voort op de analyse en visie van dat document. Waar inzichten of de tijd de visie heeft ingehaald zal hij in dit Masterplan worden bijgesteld. Het voorliggende plan concentreert zich daarbij voornamelijk op Het Stift zelf en zijn directe omgeving.

Onderdeel van het masterplan is het concretiseren van de plannen naar doelen en deze concretiseren in tijd, geld en kwaliteit. Door gebruik te maken van de regeling Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO) en Leader is het mogelijk de aanleg van natuur, landschap, recreatie en soortgelijke vormen die de ruimtelijke kwaliteit kunnen verbeteren uit te voeren. In dit geval hebben een aantal bedrijven met de gemeente Dinkelland overeengekomen dat de tegenprestatie wordt geleverd door een bijdrage in de kwaliteit van Het Stift. Het is goed mogelijk dat de opgehaalde doelen het huidige budget via KGO overschrijden. In het masterplan wordt daarom ook ingegaan op het verwerven van nieuwe gelden, tenminste een verkenning van de mogelijkheden.

Korte impressie brainstormsessie en informatieavond

2. Proces

Dit masterplan is door N+L Landschapsontwerpers in samenwerking met Hervormde Stichting Het Stift en de gemeente Dinkelland opgesteld. Daarnaast is er kennis, opinies en enthousiasme aangereikt onder meer door de bewoners en omwonenden van Het Stift. Zonder deze mensen had het masterplan er anders uitgezien en zou er minder of geen draagvlak voor zijn geweest. We danken iedereen hartelijk voor hun inbreng in het project!

Als start van het project is een analyse gemaakt van de historische ontwikkeling en ondergrond van het Stift. Op basis daarvan hebben we door middel van meerdere brainstormsessies met een werkgroep de verschillende thema's besproken. Mooie ideeën zoals het "Riddertje Hugopad" maar ook het afkoppelen van regenwater kwamen zo op tafel. Daarnaast is er een rondleiding over het terrein gemaakt om kennis van de plek en knelpunten te delen.

Op basis van de analyse en de brainstromsessies is een visie voor Het Stift opgesteld. Deze is met de werkgroep besproken en aangescherpt waarna het ontwerp is uitgewerkt in maatregelen. Door de toen geldende corona maatregelen is er gekozen om in meerdere sessies het plan te presenteren aan bewoners en omwonenden. In kleine groepen is de visie gepresenteerd en werden de voorgenomen maatregelen uitgelegd. Door de kleine groepen was er ruimte voor een interactief proces waardoor ook veel input kon worden opgehaald.

De opgehaalde input was kritisch en opbouwend. Er was een gezonde discussie over de huidige gang van zaken, de kansen en de bedreigingen op Het Stift. De input is vastgesteld met post-its. De totale feedback is meegenomen in een groter afwegingskader binnen de werkgroep en is vervolgens verwerkt en vertaald naar een definitieve visie.

Om het Masterplan te realiseren zijn maatregelen nodig. Deze kunnen niet allemaal vanuit de huidige aanvraag kwaliteitsimpuls groene omgeving (KGO) en Leader worden gefinancierd. Daarom zijn alle maatregelen op kosten gezet. Samen met de werkgroep, maar ook met inbreng van bewoners en omwonenden is een prioritering opgesteld welke maatregelen binnen nu en twee jaar zullen worden gerealiseerd. Voor de andere maatregelen zal naar nieuwe/ andere vormen van financiering worden gezocht om deze alsnog binnen tien jaar te kunnen realiseren om zodoende de kwaliteiten van Het Stift te bestendigen en uit te breiden. De uitkomsten van het beschreven proces vormt de rode lijn van dit ontwikkelingsplan.

Vanuit de gemeente Dinkelland kunnen bedrijven via de zogeheten kwaliteitsimpuls groene omgeving (KGO) in het buitengebied uitbreiden. Daarvoor moet een tegenprestatie worden geleverd in de ruimtelijke kwaliteit om een evenwicht te verkrijgen. Niet alle maatregelen komen in aanmerking als KGO prestatie. Maatregelen op het gebied van natuur, landschap, recreatie en cultuurhistorie kunnen in aanmerking komen. In nauw overleg met de gemeente Dinkelland is daarom getoetst om de KGO middelen op een correcte manier te benutten. Het plan is vervolgens aangeboden aan het college.

Ondergrond zichtbaar in de hoogtekaart (bron AHN)

Inzoom op ondergrond kern van Het Stift (bron: AHN)

3. Gebiedsbeschrijving

3.1 Plangebied

De begrenzing van dit ontwikkelingsplan vormt het eigendom van Het Stift. Dit betekent niet dat de visie niet verder kijkt, maar de maatregelen beperken zich voornamelijk tot de mogelijkheden binnen het eigen grondgebied. De begrenzing bestaat grofweg genomen uit de Stiftstraat aan de noordzijde, de Rudolph Wilminklaan aan de oostzijde, de Wenshofsteeg aan de zuidzijde en tot slot de Bornsestraat aan de westzijde.

3.2 Ondergrond

Het landschap bestaat uit dekzandruggen met daartussen beekdallaagtes. Deze dekzandruggen ontstonden na de ijstijden toen de wind zandruggen in het landschap vormden. Hierdoor ontstond er een relatief groot verschil tussen de hoge, droge zandruggen en de lage, natte beekdalen. Op deze hogere zandruggen vestigden zich de eerste mensen. Zij legde gemeenschappelijke akkers aan, de essen. Deze essen werden vruchtbaar gemaakt met plaggenmest waardoor ze steeds hoger in het landschap kwamen te liggen. Aan de randen van de essen werden woningen gebouwd. Het vee van deze boerderijen graasde op de nattere, lager gelegen weidegronden in de beekdalen.

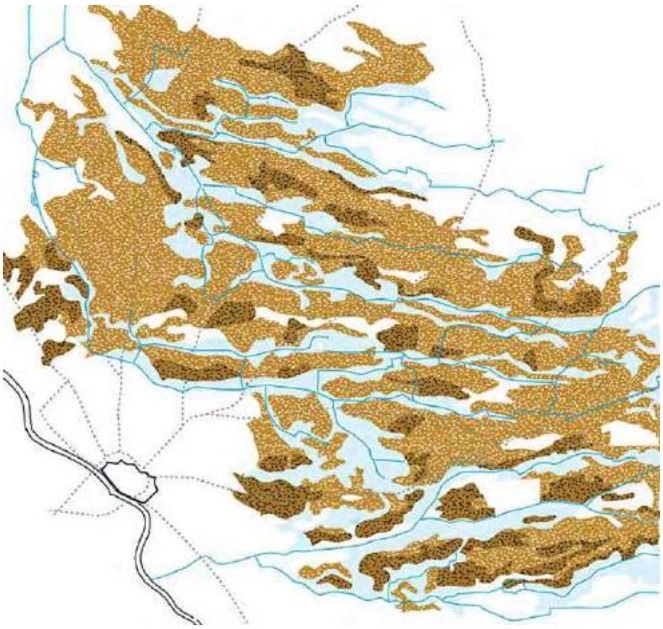

Dekzandruggen en vlaktes Overijssel (bron: Omgevingsvisie Overijssel)

Historische kaart 1840 (Bron: TopoTijdreis)

Historische kaart 1900 (Bron: TopoTijdreis)

3.3 Historie

De historische betekenis van Het Stift is mooi zichtbaar in de kaart van 1840 waarop deze naast Havezates en kerktorens van dorpen zeer gedetailleerd wordt weergegeven. Duidelijk zichtbaar is het open hart van het Stift met daaromheen een krans van groen. Het Stift ligt daarbij op een kruising van wegen en ten zuiden van de Middensloot. Door het groen lopen paden die Het Stift met de omliggende dorpen verbindt.

Op de historische kaart van rond 1900 is het landschap veel gedetailleerder weergegeven. Rondom Het Stift is een kleinschalige coulisselandschap zichtbaar. De essen rondom Het Stift zijn groot en open en aan de randen voorzien van beplanting. De kavels daaromheen zijn kleinschalig en vaak in gebruik als grasland. Wegen en paden zijn vaak voorzien van laanbeplanting. Daarnaast zijn op deze kaart de kerkenpaden nog goed zichtbaar (zwarte onderbroken lijnen). Deze oude wandelpaden leidde mensen op zondag door het landschap naar de kerk. Langs de weides zijn de kavelgrenzen afgeschermd met houtwallen. Deze werden aangeplant om het vee op het perceel te houden. Door de uitvinding van het prikkeldraad en de schaalvergroting in de landbouw zijn veel van deze houtwallen vanaf de jaren vijftig verdwenen. Hoe weinig nog aanwezig is van deze landschapselementen wordt goed zichtbaar als je de historische kaart projecteert op het huidige landschap (zie afbeelding pagina 13).

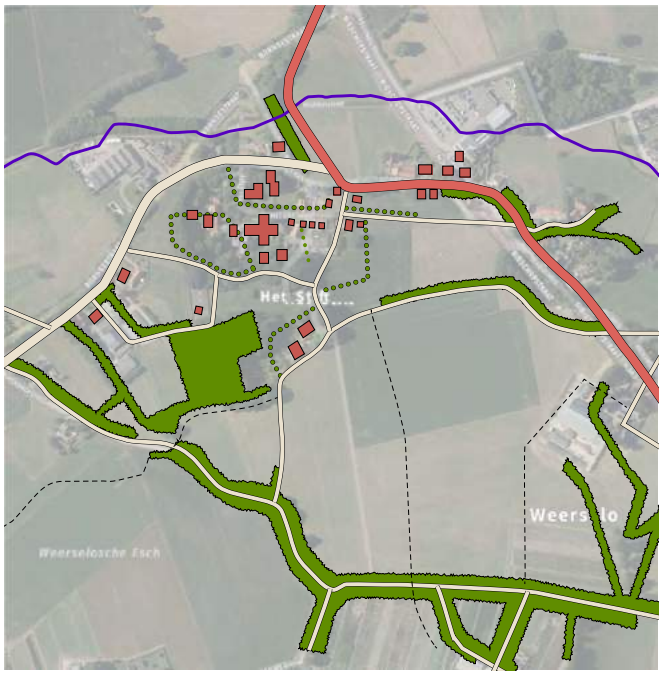

Kaart 1900 met grotendeels verdwenen landschapselementen geprojecteerd op huidige tijd

Visiekaart Ontwikkelingsplan 2006

3.4 Ontwikkelingsplan 2006

De essentie van het eerder opgestelde Ontwikkelingsplan is: Het Stift als punt van rust en bezinning. De landschappelijke karakteristiek van een eiland als middelpunt met als kern de kerk en daaromheen een groene rand. Waarbij de groene rand op zijn beurt weer de openheid rondom de kern van Het Stift benadrukt.
Recreatie vormt daarbij een belangrijke economische drager. Het gaat hierbij om kleinschalige verspreide recreatieve functies. Het Stift is daarbij onderdeel van een groter netwerk waarmee zowel zij als Weerselo meer op de kaart worden gezet.

3.5 Het stift anno 2020

In het Ontwikkelingsplan wordt ook het streefbeeld over 15 jaar, oftewel nu beschreven. Daarbij wordt duidelijk dat vele mooie doelen zijn behaald. Zoals de nieuwe wandelroute over de grote es en langs de Middelsloot. De nieuwe hagen langs de tuinen op Het Stift en de aanplant van nieuwe bomen verspreid over het terrein. Daarnaast zijn er ook nog een heel aantal punten nog niet gerealiseerd zoals de vervanging van zieke of gevaarlijke bomen en de herinrichting van de bestaande parkeerplaats of aanleggen van een tweede parkeerterrein voor evenementen. Deze doelen die betrekking hebben op Het Stift en zijn directe omgeving worden door middel van dit Masterplan alsnog gerealiseerd.

Tegelijkertijd zijn er ook nieuwe doelen bijgekomen. Zo is in 2016 het VN-verdrag handicap in werking getreden. Deze richt zich op een samenleving waarin iedereen met of zonder beperking mee kan doen. Dit betekend dat de openbare ruimte van Het Stift ook voor mensen met een beperking goed toegankelijk moet zijn. Door deze paden zorgvuldig in te passen in de historische context ontstaan goed toegankelijke routes die niet alleen voor mensen met een beperking maar ook met rollator, kinderwagen of trolley's (voor de horeca of evenementen) goed bereikbaar zijn.

Daarnaast is de vraag naar recreatie veranderd. Ging deze in het Ontwikkelingsplan uit van een beeldroute (waarover de meningen indertijd verdeeld waren) nu gaat deze veel meer over wandelen en beleven. De wens is daarbij om mensen via 'knooproutes' Het Stift te laten ontdekken en via het nieuwe informatiecentrum en de kerk kennis te laten maken met de rijke historie. Door daarbij een pad aan te leggen met natuurlijke spelaanleidingen ontstaat er ook een leuke en leerzame route voor kinderen .

Legenda visiekaart

- ruime groene entree tot het Stift
- toegankelijke hoofdroute met verlichting
- toegankelijke route
- centrale parkeerplekken
- bijzondere plekken in het gebied
- bebouwing/plekken met publieke functies
- bebouwing in en om het Stift
- bestaande routes over en langs het terrein
- nieuwe route
- groene schil om het Stift als contrast naar de open omgeving
- bosgebied
- houtwallen
- besloten ruimtes
- grote es

4. Visie

Op basis van de nieuwe doelen is een visie opgesteld. Deze is op te delen in drie thema's die samen de toekomstvisie op Het Stift tot 2030 vormen.

4.1 Behoud en versterking van de groene karakteristiek

De openbare ruimte van het Stift is ingetogen vormgegeven en op natuurlijke wijze verbonden met het landschap. Grote oude bomen domineren het beeld en geven de plek zijn historische karakter. Het is belangrijk deze groene uitstraling te behouden en waar nodig te versterken. Belangrijke elementen daarin zijn de groene schil om het Stift en het centrale plein voor de kerk. Daarnaast gaat het om versterking van het historische landschap door het terugbrengen van houtwallen en hagen.

4.2 Toegankelijk en comfortabel

Het Stift wordt beter bereikbaar voor alle doelgroepen. Daarbij gaat het niet alleen om de toegankelijkheid maar ook om het herstel van slechte paden, een beter en groter parkeeraanbod en een zichtbaar verlicht hoofdpad in de avonduren. De ingrepen die daarvoor nodig zijn, worden ontworpen met respect voor het historische karakter en de ingetogen uitstraling van de plek.

4.3 Toekomstbestendig en recreatief aantrekkelijk

Om naar de toekomst zijn waarde te behouden is het belangrijk dat Het Stift zijn recreatieve waarde versterkt passend binnen het thema van rust en bezinning. Fiets- en wandelroutes lopen niet langer langs maar over het terrein van Het Stift. Door deze te verbinden met de bestaande functies kunnen mensen kennis maken met de historie van Het Stift. Naast bestaande gebruikers wordt met een nieuwe themaroute, het "Riddertje Hugo pad" en een natuurspeelplek ook nieuwe gebruikers verleid om naar Het Stift te komen. Door nieuw informatieborden en themaroute voor kinderen en hier een voedselbos en stintseplanten aan te koppelen, wordt niet alleen de educatieve functie en belevingswaarde van het Stift vergroot maar ook de ecologische waarde versterkt.

Masterplankaart noordzijde plangebied

5. Masterplan

De drie thema's zijn uitgewerkt in een Masterplan voor Het Stift. Dit is een grote plankaart die in het klein (in twee delen) hiernaast en op de volgende pagina wordt weergegeven. Deze overzichtskaart geeft inzicht in alle maatregelen voor Het Stift tot 2030.

5.1 Parkeren

Bezoekers en bewoners van Het Stift komen vanaf de Bornestraat binnen via een ruime groen entree. Om bezoekers met een touringcar beter te kunnen faciliteren wordt er langs de rijbaan één busparkeerplaats aangelegd. Deze hoeft dan niet langer van de bestaande parkeerplaats gebruik te maken. Is er sprake van een evenement dan kan deze busparkeerplaats gebruikt worden om mensen uit of in te laten stappen waarna de bus zelf op de grote parkeerplaats van de Weerselose markt wordt geparkeerd.

De hoofdparkeerplaats blijft qua uitstraling zoals deze is maar door deze opnieuw in te richten en te maatvoeren ontstaan er meer parkeerplaatsen die prettiger zijn in gebruik. Daarbij kunnen we niet naar de meest optimale maatvoering omdat dit te veel bomen zou kosten. Hierin is daarom een midden weg gezocht.

Bij de Rudloph Wilminkstraat komt een tweede parkeerplaats. Deze zal voornamelijk gebruikt worden als de hoofdparkeerplaats vol staat. Deze parkeerplaats bestaat geheel uit grasbetonklinkers om zo een groene uitstraling te houden en tegelijkertijd een flexibel en makkelijk bruikbaar terrein te hebben.

Vanaf de parkeerplaats is aan de zuidzijde een voetgangersdoorsteek richting het veldkeienpad. Het parkeerterrein wordt aan de westzijde begrenst door de bestaande groensingel waardoor de auto's uit het zich blijven. Richting het landschap komt een ruige gemengde haag.

Fietsers krijgen een eigen stalling met oplaadpunt vlakbij de Stiftkerk. Deze is informeel vormgegeven en bestaat uit een aantal houten fietsnietjes. Hiermee wordt voorkomen dat fietsers vlak voor de entrees tot de kerk of Stiftschuur gaan stallen. De evenementenstalling voor fietsen blijft op de bestaande locatie in de tuin van de Pastorie. Daarnaast komen er nietjes bij het veldkeienpad om parkeren van auto's te ontmoedigen.

5.2 Entrees

De wandelroutes die richting Het Stift zijn gelegen zijn smal en daardoor slecht toegankelijk voor bijvoorbeeld mensen in een rolstoel. Door de hoofdroutes te verbreden kan deze toegankelijkheid worden verbeterd. Het is daarbij zoeken
tussen de ideale maat voor rolstoelgebruikers en een maat die past in het historische beeld en de groenstructuur van Het Stift. Daarom is er gekozen voor een maat van ander halve meter die op belangrijke plekken wordt verbreed. Het veldkeienpad is daarbij dusdanig karakteristiek dat deze alleen in het midden wordt verbreedt tot een maat van negentig centimeter.

Masterplankaart zuidzijde plangebied

5.3 Routes

De belangrijkste route over Het Stift is de doorgaande verbinding van de hoofdparkeerplaats tot en met de school, "de rode loper". Deze is niet letterlijk rood maar staat voor een gastvrije ontvangst . Naast dat deze toegankelijk is wordt deze ook voorzien van verlichting. De verlichting is "naar beneden gericht" zodat verstrooiing wordt voorkomen. Door te kiezen voor amber-kleurige verlichting worden ook de aanwezige vleermuizen in het gebied niet verstoord.

Aan de wandelroutes op Het Stift wordt een educatieve route voor kinderen over de geschiedenis van de plek toegevoegd. Deze route leidt vanaf het centrale plein over Het Stift en zijn directe omgeving. Daarbij wordt een nieuwe route door het bos toegevoegd zodat er een nieuw "rondje" ontstaat. Voor volwassenen is er hierbij een extra lus toegevoegd waarbij mensen ook kennis maken met de Smederij en Vicarie.

5.4 Groenstructuur

Het landschap en het Stift zijn onderling nauw met elkaar verbonden. Door houtwallen op oude perceelgrenzen terug te brengen kan het beeld van het kleinschalige landschap worden hersteld. Daarnaast zijn deze elementen van grote waarde voor de ecologie. Aanleg van deze elementen moet in samen-spraak met de pachters worden gedaan. In de "groene schil" om Het Stift bevinden zich veel oude bomen. Een groot aantal daarvan zijn in hun laatste (aftakelings-) fase. Om te
voorkomen dat "met vijftien jaar" alle bomen op Het Stift in één keer moeten worden vervangen is het verstandig om dit gefaseerd te doen.

Daarbij verwachten we dat de zuidzijde van de "groene schil" als eerste in aanmerking voor kap omdat deze het slechts qua conditie lijkt. (Om de exacte conditie van de bomen vast te stellen zal een vitaliteitsmeting worden gedaan). Op de langere termijn geldt dit ook voor de oude "beukenhaag" aan de westzijde. Door veteranensnoei verwachten we deze zeker nog tien jaar in stand te kunnen houden.

5.5 Recreatie

Het Stift wil graag zijn rijke historie delen. Om dit te kunnen blijven doen is het belangrijk voorzieningen te optimaliseren en een brede doelgroep aan te spreken. Zo is er in de zomer van 2020 een nieuw informatiecentrum geopend. In het masterplan wordt het gebruik van het terras achter het res-taurant geoptimaliseerd. Daarnaast worden er spelaanleidingen aangebracht met als trekker een natuurlijk speelbos.

5.6 Ecologie

Naast recreatie heeft Het Stift ook een belangrijke ecologische waarde. Door op verschillende plekken op het Stift onderbeplanting aan te brengen en bermen te verruigen willen we deze waarde vergroten. Daarnaast wordt er in het zuidelijke bos een voedselbos aangeplant evenals stinseplanten waardoor het bos meer divers wordt in soorten beplanting (en daarmee ecologische waarde) en beeld. Daarnaast worden takkenrillen aangebracht om delen van het bos vrij te houden van mensen. Tot slot wordt de kleine zuidelijke weide omgezet naar een bostuin met wilde bloemen en planten en een kikkerpoel.

nieuwe busparkeerplaats
op grasbetonkeien
van 3.20 meter breed
naast bestaande
voetgangersdoorsteek bij
Stiftstraat

6. Detailuitwerking

In de detailuitwerking wordt op de maatregelen uit het Masterplan ingezoomd en worden de verschillende ingrepen uitgelicht.

6.1 Busparkeerplaats

De entree tot Het Stift is groen en open van karakter. De brede grasbermen vormen een sterk contrast met de opgaande bomenrij om Het Stift. Bermen worden daarbij extensief onderhouden waardoor deze rijker worden aan bloemen en kruiden. Dit draagt niet alleen bij aan een gevarieerder beeld maar is daarnaast ook interessant vanuit ecologie.

De busparkeerplaats bestaat uit een ruime strook grasbetonkeien en sluit direct aan op de straat. Voordeel van de grasbetonkeien is dat deze langzaam aan vergrassen waardoor ze onderdeel worden van de brede groene berm.

parkeerplaatsen verbeteren in gebruik door deze te verlengen met 55 centimeter naar 5 meter en het aanbrengen van visuele vakken (invalide parkeerplaatsen worden uitgevoerd in klinkers)

rijbaan breedte blijft gelijk aan huidige situatie waarbij de kolken worden verwijderd maar de oude goot als lijn zichtbaar blijft in het profiel

parkeerplaatsen verbeteren in gebruik door deze recht te trekken en verlengen naar 5 meter en het aanbrengen van visuele vakken

gemengde haag aanplanten en bomenrij aanvullen met nieuwe bomen

6.2 Hoofdparkeerplaats

De hoofdparkeerplaats wordt opnieuw ingericht. Deze is nu erg krap. Door parkeerplaatsen te verdiepen wordt het makkelijker om in en uit te steken en ontstaat er meer parkeerruimte voor de bewoners. Alle parkeerplaatsen worden voorzien van belijning in de vorm van een dubbele strek betonklinkers waardoor de parkeerstrook efficiënter gebruikt kan worden. Om de parkeerplaats ook goed bruikbaar te maken voor invalide worden een zestal parkeerplaatsen bij de entree gestraat in klinkers in plaats van grasbetonkeien. Daarnaast komen er op de overgang tussen bewoners en bezoekers parkeren drie oplaadpunten voor elektrische auto's
Bij de entree zal ook een nieuw informatiebord worden geplaatst.

Naast dat de maatvoering van de parkeerplaats wordt aangepast worden ook de kolken afgekoppeld. Door het regenwater vanaf de parkeerplaats af te voeren naar de bermen wordt het water langer in het gebied vastgehouden en krijgen bomen en hagen meer vocht.

Voor het verdiepen van de parkeerplaatsen moet één boom worden gekapt. Deze wordt gecompenseerd met een aantal nieuwe beuken en eiken. Daarnaast wordt de beukenhaag verplant en aangevuld met een menging van meidoorn, haagbeuk, liguster en veldesdoorn.

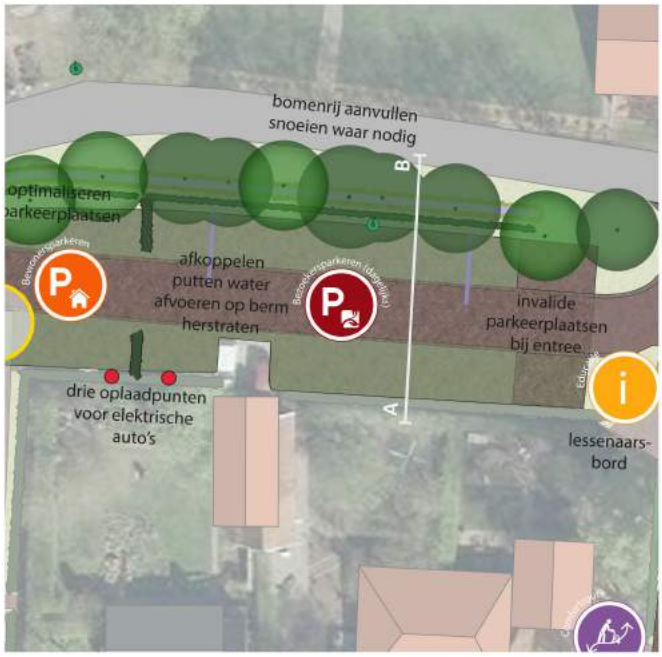

doorsteek verbreden met
60 centimeter naar 1.50
meter om toegankelijkheid
en comfort te vergroten
bijplaatsen lage houten
bollards als verlichting

6.3 Entree paden

De entree paden vanaf de parkeerplaats zijn erg smal. Door deze te verbreden naar 1.50 meter ontstaat een maat waar mensen met of zonder rolstoel elkaar makkelijker kunnen passeren. Door het pad daarbij opnieuw op het midden uit te lijnen blijven de bermen aan beide zijde aanwezig en wordt de afstand tot de hagen niet te krap. Bij het verbreden van de paden zijn veel nieuwe klinkers nodig. Het voorstel is om de hoofdroute uit te voeren in tweede hands gebakken klinker die past bij de bestaande klinker. Dus ingetogen in kleur, genuanceerd, onbezand en in waalformaat. De vrijkomende stenen worden gebruikt om de ondergeschikte paden te verbreden.

De route van de parkeerplaats naar de kerk, het restaurant en het schooltje is vrij donker. Om deze 's avonds beter zichtbaar te maken worden lage lichtzuiltjes geplaatst. Deze zijn van hout waardoor ze opgaan in de omgeving.

Een paaltje aan het begin van het pad voorkomt dat auto's van pakketbezorgers en dergelijke het terrein op rijden. Ook deze moet passend bij het andere meubilair uit worden gevoerd in eikenhout.

bestaande pad van grind richting
de kerk vervangen door klinkers
om toegankelijkheid en comfort
te vergroten en lage houten bollards
als verlichting toepassen

6.4 "Rode" loper

Dit klinkerpad volgt de loop van het bestaande grindpad en begeleid de bezoeker naar de Stiftskerk, de Stiftsschuur en de Stiftschool. De steen is gelijk aan die van het entreepad evenals het halfsteensverband dat hier wordt doorgezet.

Het pad is onderdeel van de hoofdroute en wordt aan één zijde verlicht door lage lichtzuiltjes .

Over het terrein verspreid liggen nu overal zwerfkeien. Deze zijn bedoeld om het rijden met auto's en daarmee kapotrijden van de bermen te voorkomen maar verstoren het historisch beeld van Het Stift. Door bij de entree paden paaltjes te plaatsen wordt autoverkeer op het terrein geweerd. De zwerfkeien worden hergebruikt als spelaanleiding bij het schoolplein en in het speelbos.

Op het centrale eiland staan nu zoveel bomen dat het zicht op de karakteristieke gebouwen grotendeels wordt ontnomen. Omdat dit beeld ook niet overeen komt met het historische beeld worden bomen die in slechte conditie verkeren of gevaarlijk worden voor de omgeving weggehaald en niet één op één vervangen door nieuwe bomen.

plint van klinkers langs voet kerk
om toegankelijkheid en comfort
te vergroten 2.80 meter breed,
aansluitend bestaande grindstrook
langs voet kerk tussen steunberen
maximaal 1.60 meter breed

6.5 Plint

Voor de Stiftkerk komt een plint van gebakkenklinkers in dezelfde kleur als het entreepad. Deze maakt de Stiftkerk voor iedereen toegankelijk en is daarnaast een comfortabele route naar de Stiftschool en Stiftschuur. Tussen de steunberen blijft het grint liggen. Het lichte grind past in het historische beeld en licht de kerk extra uitgelicht. Het grind zorgt er daarnaast voor dat de fundering van de kerk niet wordt beschadigd en is makkelijk in onderhoud. Bankjes en plantenbakken van Bentheimerzandsteen in het grind tussen de steunberen voorkomen dat mensen hier hun fiets stallen.

De breedte van de klinkerstrook is beperkt om zo sterke verstening van het Stift te voorkomen. Bestaande grindstroken worden aangesloten op het klinkerpad om zo een zachte overgang naar de omgeving te creëren.

Naast het verlichten van het hoofdpad is er ook de wens voor het aanlichten van de kerk. De aan te brengen verlichting moet sober en neutraal van uitstraling zijn passend bij het karakter van Het Stift.

plantvak vergroten met 1 meter voor rijkere beleving en lage houten bollards als verlichting bijplaatsen

doorgaand klinkerpad van1.50 meter om toegang-kelijkheid te vergroten

bestaande grindstrook behouden

6.6 Doorsteek

In de visie van Het Stift loopt er één doorgaande route vanaf de hoofdparkeerplaats tot aan de school. Standaard is deze 1.50 meter maar op belangrijke plaatsen verbreed hij zich even. Door het klinkerpad langs de kerk door te leggen wordt de doorgaande route herkenbaarder.

Het bestaande plantvak naast de Stiftkerk wordt verbreed waardoor de route aantrekkelijker en afwisselender word in beeld. In dit plantvak zijn ook de lichtzuiltjes geplaatst zodat er aan de zijde van het restaurant voldoende ruimte is om met een auto of bestelbusje spullen te laden en te lossen. Langs de gevel van het restaurant blijft het grind liggen maar via een pad langs de achterzijde van het terras is het ook mogelijk om via het klinkerpad in het restaurant te komen.

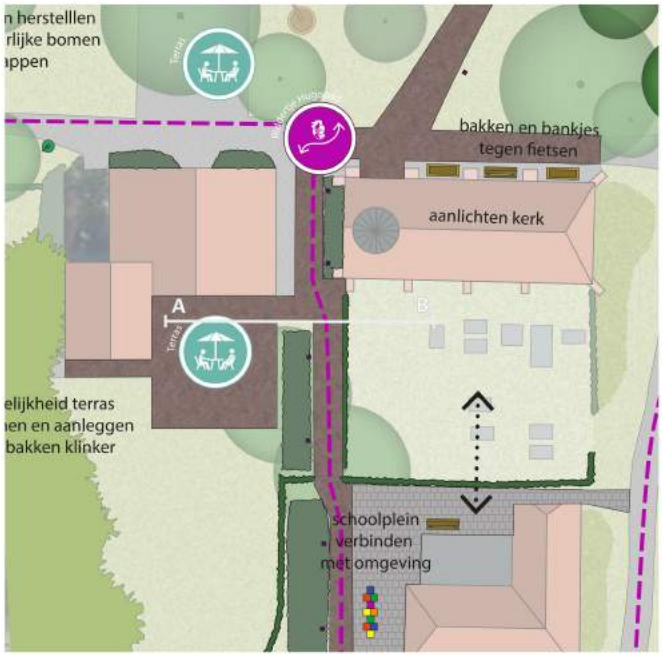

achterterras wordt uitgevoerd in klinkers om gebruiksgemak en toegangkelijkheid te verbeteren een deel van het terras wordt 3 meter verdiept richting het grasveld

bestaande beplanting

doorgaand klinkerpad van 1.50 meter om toegang-kelijkheid te vergroten

plantvak vergroten met 1 meter en lage houten bollards als verlichting toepassen

6.7 Terras

Het klinkerpad is achter het restaurant zo ingepast dat deze langs de grote monumentale boom en het bestaande plantvak en de hagen heen loopt. Het restaurant houdt aan de voorzijde zijn terras op grind passend in het historische karakter van het groene plein maar krijgt aan de achterzijde een terras in klinkers. Dit maakt het makkelijker en comfortabeler in gebruik. Door het terras daarbij ook een paar meter richting de weide uit te breiden is het ruim genoeg om ook in de toekomst bezoekers te kunnen ontvangen.

De klinkers mogen in kleur aansluiten bij het entreepad. Het verband waarin de bestrating wordt aangelegd is een elleboog of waaierverband.

Tussen het pad en het terras wordt een nieuw, laag plantvak aangebracht. Zo ontstaat er een natuurlijke scheiding tussen beide functies en hebben mensen niet het gevoel dat er direct op hun bord wordt gekeken.

doorgaand klinkerpad vanaf
schoolpein richting de grote
weide van1.50 meter om
toegankelijkheid te vergroten en
doorsteek te accentueren

6.8 Schoolplein

Vanaf het schoolplein wordt er een direct doorsteek gemaakt naar de groene weide. Deze heeft dezelfde breedte als de klinkerpaden maar wordt uitgevoerd in stoeptegels, passend bij het schoolplein.

Bij de school worden twee spelaanleidingen geplaatst. De eerste is een hinkelbaan op het schoolplein die verwijst naar de oude functie van de school. De tweede is een cirkel van zwerfkeien, deze liggen in het gras. Beide zijn naast onderdeel van de wandelroute ook bruikbaar door kinderen bij het terras van het restaurant.

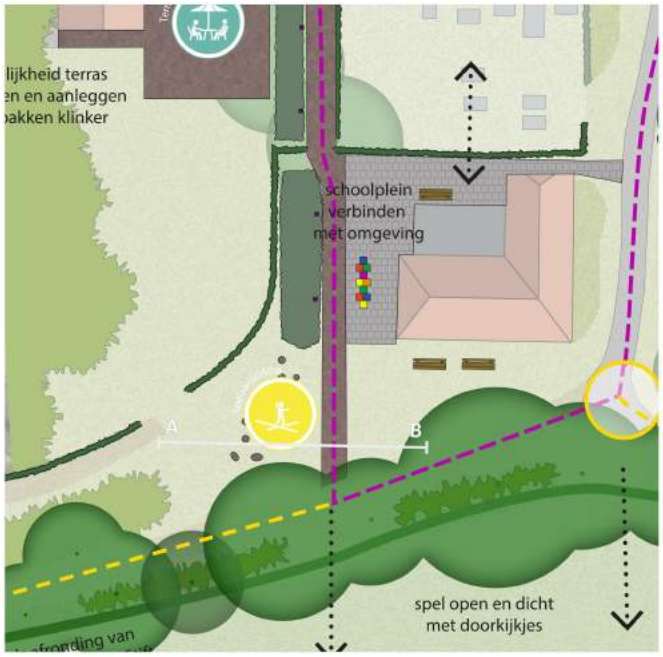

kap oude zieke bomen en vervangen door
nieuwe bomen in een grote plantmaat
daaronder groepsgewijs heesters aanplanten

6.9 Zuidas

De bomen in de 'zuidas' zijn met een quickscan bekeken en lijken zeer slecht en gevoelig voor takbreuk wat kan leiden tot gevaarlijk situaties. De bomen zullen een vitaliteitsonderzoek krijgen om te checken of deze eerste conclusie klopt. Mochten daaruit blijken dat meer dan de helft van de bomen slecht is dan zullen zij worden gekapt en één op één vervangen door nieuwe bomen in een grote plantmaat. Daarbij wordt gekozen voor een grotere variatie in soorten waardoor de laan ecologisch aantrekkelijker wordt en minder gevoelig is voor ziektes en plagen. De menging bestaat in hoofdzaak uit eik doorgemengd met beuk en linde.

Het zicht op de weide is prachtig maar vrij eentonig. Door hier een aantal groepen heesters onder de bomen te planten ontstaat een spel van doorkijkjes en doorzichten. De groepen heesters bestaan uit een menging van vlier, sleedoorn, appelbes, rode kornoelje en kardinaalsmuts en zijn daarmee ook interessant zijn voor vogels, egels en insecten. Deze kunnen eens in de drie jaar worden afgesnoeid zodat ze niet te groot worden.

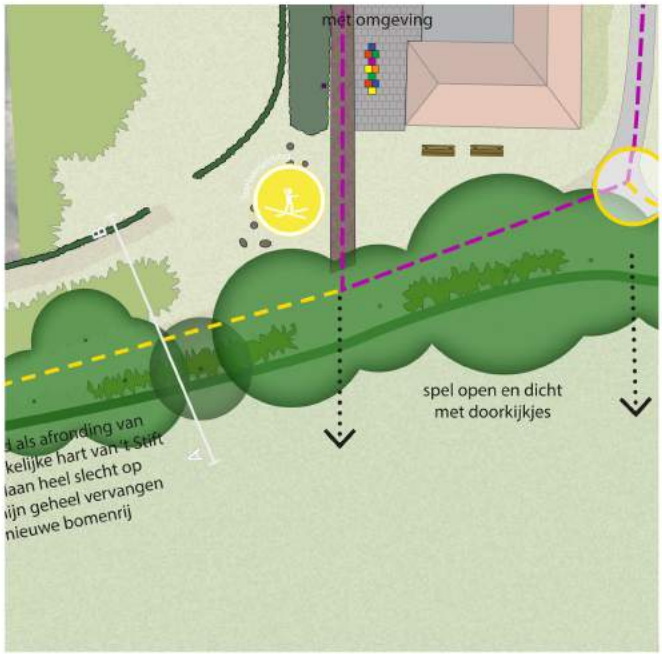

veteranensnoei in
karakteristieke beukenrij
om deze voor langere tijd,
veilig te kunnen behouden

wanneer bomen
uitvallen bestaande
haag aanvullen tot
continue lijn

6.10 Oude beukenhaag

De oude beukenhaag die is uitgegroeid tot een karakteristieke bomenrij, is een blikvanger op Het Stift. De bomen zijn niet allemaal in even goede conditie. Door aan elkaar gegroeide takken en dood hout is er veel kans op takbreuk. Daarbij is het niet zomaar mogelijk deze takken terug te snoeien. Andere bomen kunnen dan door zonnebrand alsnog ook uitvallen. Dit kan worden voorkomen door deze bomen door een bedrijf te laten behandelen dat gespecialiseerd is in boomverzorging, specifiek als het gaat om veteranen snoei van beuken. Het bedrijf moet daarin aantoonbare ervaring hebben. Doel daarbij is om deze rij beuken zo lang mogelijk in stand te houden. Mochten er daarbij alsnog bomen uitvallen dan ontstaat er tegelijkertijd een kans om de beukenhaag aan de overkant van het pad aan te vullen tot één continue lijn.

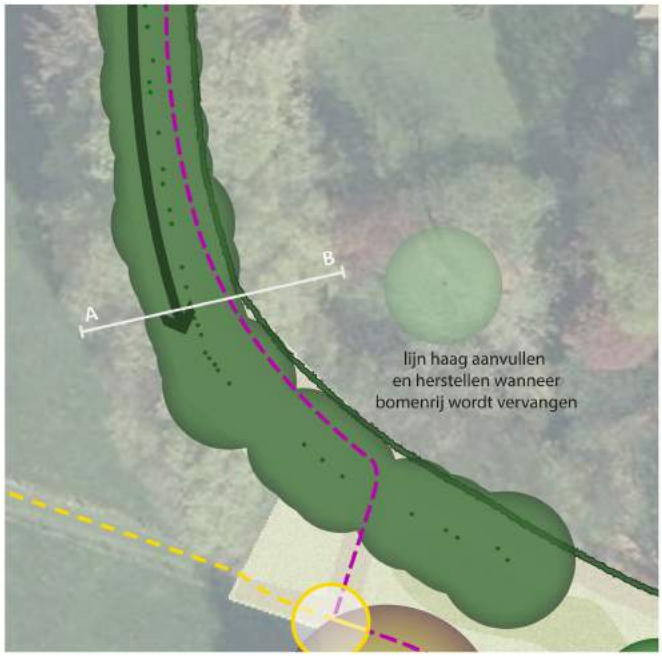

nieuw bospad
1,50 meter
voor "Riddertje
Hugo pad"

natuurspeelplek met natuurlijke speelelementen
zoals zwerfkeien van het bestaande terrein,
klimstammen van omgezaagde bomen en een
voedselbos met eetbare (inheemse) planten

6.11 Natuurspeelplek Riddertje Hugo Pad

Onderdeel van het Riddertje Hugo Pad is een natuurspeelplek in het bos. Deze bestaat uit allerlei spelaanleidingen die uitdagen tot avontuurlijk spelen. Daarbij worden de zwerfkeien die bij Het Stift wegkomen gebruikt maar ook boomstammen van gekapte bomen. Deze kunnen worden omgevormd tot bankjes, klauterbomen, stapstammen etc.

Het bos is nu vrij eentonig qua onderbeplanting. Door hier een voedselbos met inheemse soorten van te maken wordt bijgedragen aan de biodiversiteit. Daarnaast is het voedselbos ook passend in het beeld van de vroegere nederzettingen waarin mensen zelfvoorzienend waren en hun eigen eten moesten telen en verzamelen. Denk daarbij aan soorten als hazelaar, tamme kastanje, krent, framboos, braam en bosbes. Om te voorkomen dat mensen het hele bos doorlopen wordt door middel van takkenrillen een natuurlijke barrière gecreëerd. Daarnaast worden er zuidelijker in de bosstrook stinseplanten toegevoegd die voor kleur en geur zorgen in het voorjaar en interessant zijn voor insecten.

Bij het bos en de versterking van de biodiversiteit wordt ook het zuidelijke weidje betrokken. Deze weide is te klein en schaduwrijk voor vee en wordt omgezet in een bostuin. Elementen als een kikkerpoel, een bloemrijk weidemengsel en stinseplanten of een (biologische) pluktuin passen binnen het natuurlijke beheer en de beleving.

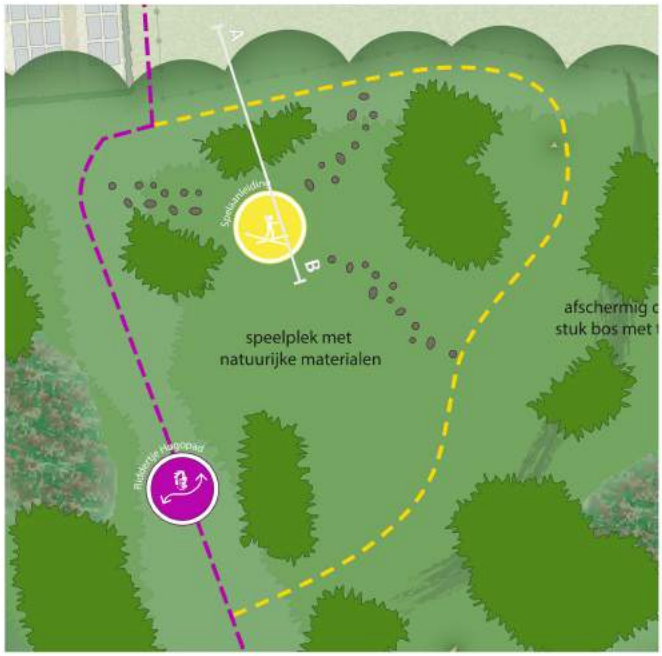

A
B

rijbaan breedte 5 meter
in grasbetonstenen
parkeerplaatsen 5,5 meter
in grasbetonstenen
en aangegeven vakken
gemengde
haag
aanplanten

6.12 Extra parkeerplaats

Bij de entree aan de Rudloph Wilminkstraat is een tweede parkeerplaats gedacht. Deze locatie moet nog nader onderzocht worden waarbij er naar alternatieve locaties zal worden gekeken. In dit rapport is er voor gekozen om deze locatie op te nemen omdat deze een aantal belangrijke voordelen met zicht meebrengt:

- Bezoekers rijden zich niet vast op de smalle wegen rondom het Stift;
- Er wordt weinig afbreuk gedaan de cultuurhistorische waarden van het Stift;
- De loopafstand tot het Stift is een gebruikelijke loopafstand;
- De locatie zorgt voor een logische verkeersafwikkeling. De meeste bezoekers komen vanuit de N343. Als de extra parkeerplaats ook als P1 wordt aangeduid ontstaat er bij voorbaat al een afwikkeling waardoor de bestaande parkeerplaats minder druk gaat ervaren. Onder meer blijft er daardoor meer ruimte voor bewoners, mindervaliden en/of personeel.

De extra parkeerplaats heeft een extensieve, natuurlijke uitstraling. De bestrating bestaat geheel uit grasbetonkeien waarbij met een dubbele strek betonklinkers de parkeerplaatsen worden aangegeven. Op deze parkeerplek is ruimte voor twee en twintig parkeerplaatsen. Vanaf de parkeerplaats loopt in zuidelijke richting een smal klinkerpad van 1.50 meter. Dit pad wordt in dezelfde gebakkenklinker uitgevoerd als de rest van Het Stift. Door langs het pad strategisch bomen te plaatsen wordt voorkomen dat auto's hier doorsteken. De boomsoort is eik en beuk.

veldkeien pad herstraten
en middenstrook met 30 centimeter
verbreden tot 90 centimeter om
toegankelijkheid en comfort te vergroten
bij aanleg pad opnieuw uitlijnen

Langs de parkeerplaats ligt aan de westzijde al een groene singel waardoor er vanaf de weg geen zicht is op de auto's. Aan de andere zijdes wordt de parkeerplaats omsloten met een haag. Deze bestaat evenals de hoofdparkeerplaats uit een menging van meidoorn, beuken, haagbeuk, liguster en veldesdoorn.

6.13 Veldkeienpad

Het veldkeienpad dat er nu al ligt is een prachtige entree tot Het Stift. In de loop van de tijd is het pad door achterstallig onderhoud verzakt. Het pad wordt herstraat waarbij de middenstrook van klinkers iets wordt verbreed, zodat je hier met rolstoel of kinderwagen comfortabel overheen kan rijden. De veldkeien worden opnieuw in gestraat. Daarbij wordt het hele profiel opnieuw uitgelijnd waardoor er aan beide zijde van het pad een ruime groene berm behouden blijft.

Door het "Riddertje Hugopad" over het veldkeienpad te laten lopen wordt deze onderdeel van de nieuwe wandelroutes. Autoverkeer, met uitzondering van omwonende wordt daarbij zoveel mogelijk geweerd. Dit kan door op het huidige hek weer een slot te maken maar het zou ook mooi zijn als deze "afsluiting" wat zou doen met de historie van de plek. Ideeën daarbij zijn het terugbrengen van de oude poort of herstel van de sloot met een kleine "ophaalbrug".

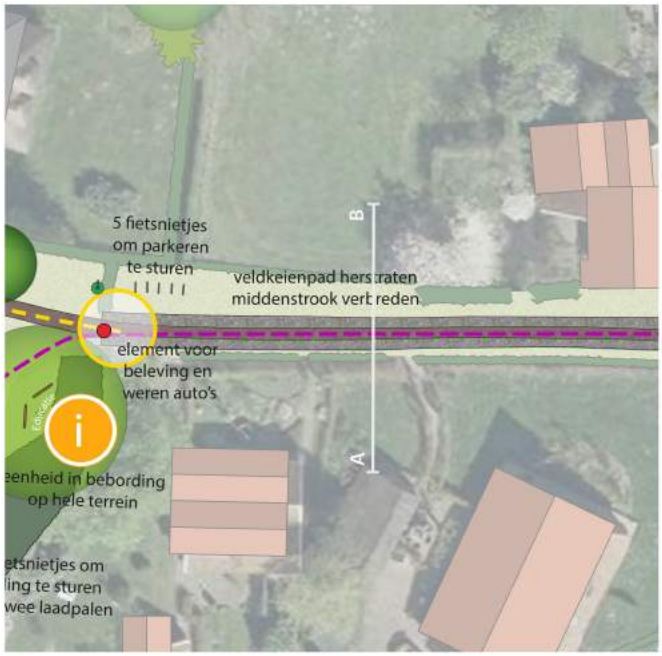

doorsteek verbreden met
60 centimeter naar 1.50 meter
om toegankelijkheid en
comfort te vergroten

6.14 Voetpad langs de woningen

Tot slot wordt ook het wandelpad langs de woningen verbreed naar 1.50 meter. Deze verbreding vindt plaats aan de zijde van het groene plein. Als materiaal worden de klinkers gebruikt die vrij komen uit het hoofdpad zodat de paden één en dezelfde uitstraling houden.

anten en dieren in het Reeuwijkse Plas

7. Materialisering

Nieuwe materialen die worden toegevoegd aan Het Stift moeten passen in de historische en groene omgeving. Dit betekent dat nieuwe objecten zoals informatieborden, lichtzuiltjes en fietsnietjes moeten worden uitgevoerd in eikenhout zodat ze opgaan in de groene omgeving.

De gebakken klinkers die op het terrein worden aangebracht zijn gelijk aan de stenen die er nu al liggen. De voorkeur gaat hierbij uit naar een tweede hands gebakken steen die goed aansluit op het historische karakter. Is deze niet te krijgen dan dient de nieuwe steen zo dicht mogelijk de bestaande stenen op het Stift te benaderen. Door te kiezen voor één steen ontstaat rust in het totale beeld waardoor de gevels van de gebouwen en het groen de aandacht krijgen die ze verdienen.

Korte impressie woningen op en rondom het 't Stift

8. Stift tuinen

Niet alleen de openbare ruimte van Het Stift bepaald het beeld van het beschermd dorpsgezicht ook de huizen en (particuliere) tuinen spelen hier een belangrijke rol. Het Stift en de bewoners hebben daarbij een gezamenlijke verantwoordelijkheid om te zorgen voor samenhang en eenheid in het ensemble. Die eenheid is aanwezig dankzij de opgaande beplanting.

De tuinen zelf zijn altijd van ondergeschikt belang geweest in dit ensemble. Waarschijnlijk was er bij het ontstaan van het Stift sprake van nutstuinen voor zelfvoorziening en stond er een enkel bankje om van de tuin en de omgeving te genieten.Bij de uitgebreide renovatie in de jaren '70 zijn vermoedelijk de hagen aangeplant die nu de tuinen omkaderen. Toen is op het middenterrein gekozen voor haagbeuk (Carpinus betulus) en niet voor de nu meer gangbare beuk (Fagus sylvestris) als omlijsting. Langs de tuin van de dominee is vrij recent een aantal meters haagbeukenhaag vervangen door beuk. De hoogte van deze hagen varieerd, van ongeveer 1.20 meter tot bijna 2 meter.

Bij de renovatie in de jaren '90/'00 is één rij van de twee doorgeschoten beukenhagen aan de buitenrand verwijderd en zijn jonge beukjes geplant langs de tuinen achter de huizen aan de west- en zuidzijde. Op enkele plekken is deze nieuwe aanplant niet aangeslagen door een tekort aan licht. Op andere plekken groeien de beukjes goed en hebben ze inmiddels een hoogte van ongeveer 1 meter bereikt.

Het onderhoud van de tuinen is wisselend. Over het algemeen is sprake van gras of gazon met borders rondom. Sommige tuinen zijn strakker, andere hebben een meer natuurlijke uitstraling.

Om het beeld van samenhang en eenheid in het ensemble overeind te houden worden er in deze visie een aantal afspraken over beheer en onderhoud van de tuinen vastgelegd. De bewoners wordt daarbij voldoende vrijheid gegeven voor hun eigen invulling. (Het uitgebreide advies van Het Oversticht is terug te vinden in bijlage 1 van dit document).

8.1 Beplanting

De tuinen hebben een groene en natuurlijke uitstraling en een karakter dat aansluit op het openbare terrein van het Stift:

- De tuinen hebben een groene erfscheiding;
- Bij de tuinen grenzend aan het middenterrein is deze een haag van haagbeuken met een maximale hoogte van 1,50 meter. Eenheid in hoogte is hierbij belangrijk, bij voorkeur worden de hagen gelijktijdig (en door dezelfde persoon) gesnoeid. Langs enkele tuinen zijn de hagen lager; zolang dit past in het gehele beeld is dat geen bezwaar;
- De hoogte van 1,80 meter wordt vanwege de privacy aangehouden langs het pad tussen de huizen aan de noordwestkant;

Snoeihoogte hagen rondom de Stiftkerk

• De maximale hoogte van de hagen aan de buitenrand van de tuinen is 1,20 meter, behalve op enkele plaatsen waar vanwege privacy 1,50 tot 1,80 meter kan worden aangehouden. Er hoeft vanuit particuliere eigenaren geen vervanging of nieuwe aanplant van hagen plaats te vinden;
• Beplanting in de tuinen is natuurlijk een eigen keus; kies planten die passen bij de streek, het (micro)klimaat (zon, schaduw, vochtig, droog) en ofwel inheems of een sterke cultuurvariëteit zijn. Gebruik bij voorkeur planten die bijen, vlinders en andere insecten aantrekken (biodiversiteit);
• In het geval van kap van bomen in de tuin is altijd overleg nodig met de kerkrentmeesters.

8.2 Verharding

Gebruik zo min mogelijk verharding in de tuin:
• Passend bij het karakter van het Stift zijn verhardingsmaterialen als gebakkenklinkers, 30 x 30 tegels en grind;
• Gebruik waar mogelijk open of halfverharding; voor de opname van regenwater is dat beter;

8.3 Verlichting

Wees spaarzaam met buitenverlichting:
• Geen felle lampen gebruiken;
• Eenvoudige lamp vanaf de gevel bij de voordeur met een bewegingssensor;
• Geen verlichting in de tuin tenzij noodzakelijk, laag bij de grond of vanaf de gevel;
• Of maak gebruik van witte stenen (traditionele Twentse oplossing).

8.4 Sierelementen

Wees zeer spaarzaam met gebruik van sierelementen:
• Plaats geen opvallende en hoge elementen in de tuin;
• Gebruik rustige en gedekte kleuren bij bijvoorbeeld tuinmeubilair.

9. Prioritering

Het ontwikkelingsplan bestaat uit een groot aantal ingrepen die niet allemaal in één keer uitgevoerd kunnen worden. De kosten gaan daarbij ver voorbij de beschikbare middelen van de Hervormde Stichting Het Stift. Het plan is daarom opgedeeld in fases. Ingrepen voor op de korte termijn en ingrepen die binnen tien jaar gerealiseerd moeten worden. Door daarbij gebruik te maken van subsidies en fondsen is het mogelijk om de plannen uit dit ontwikkelplan uit te voeren.

9.1 Uitvoeringsstrategie

Voor het verkrijgen van subsidies worden in de eerste instantie twee grote fondsen aangesproken. De eerste is de regeling Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO) van de gemeente Dinkelland. Hierin kunnen bedrijven die in het buitengebied uitbreiden een tegenprestatie leveren door een bijdrage te leveren in de ruimtelijke kwaliteit. Dat kan door aanleg van natuur, landschap, recreatie en soortgelijke vormen die de ruimtelijke kwaliteit kunnen verbeteren. De ruimtelijke kwaliteit is daarmee een ruim begrip. Een investering kan rechtstreeks, maar er kan ook gebruik worden gemaakt van een groenfonds. In dit geval hebben bedrijven met de gemeente overeengekomen dat de tegenprestatie wordt geleverd door een bijdrage in 't Stift.

Daarnaast is er vanuit de provincie het Europese LEADER fonds. LEADER is een onderdeel van het overkoepelende Plattelandsontwikkelingsprogramma. Deze is gericht op de ontwikkeling van het platteland in de meest brede zin. De focus van het programma ligt op innovatie en duurzaamheid in het landelijk gebied maar gaat daarnaast ook over leefbaarheid, sociale cohesie en educatie. Door de inzet van LEADER is het mogelijk om voorgenomen maatregelen die vooral gericht zijn op landschap aan te vullen met het educatieve 'Riddertje Hugo pad'.

9.2 Fasering

De totale werkzaamheden overschrijden ruimschoots het nu beschikbare budget. Om die reden is er een prioritering en een fasering aangebracht. Allereerst is een fasering noodzakelijk om budgettaire redenen. Door een prioritering aan te brengen in de werkzaamheden ontstaat een maatregelenpakket die op korte termijn uitgevoerd kan worden en een maatregelenpakket die op de lange termijn uitgevoerd moet worden. De korte termijn is onder meer bepaald doordat zowel de gelden vanuit de KGO regeling als het LEADER fonds binnen een bepaalde tijd geïnvesteerd moeten zijn.

BIJLAGE 1

Ervenconsulentadvies 2543 DNK: het Stift, gemeente Dinkelland

Datum : juli/augustus 2021

Onderwerp: randvoorwaarden tuinen op het Stift

Het Stift in 1908

De gezamenlijke ruimte tussen de kerk en de huizen

1. Inleiding

Voor de huizen en de tuinen op het Stift geldt een bijzondere situatie; omdat ze allemaal onderdeel zijn van het beschermd dorpsgezicht Het Stift hebben de bewoners een verantwoordelijkheid om samen mee te zorgen voor samenhang en eenheid in het ensemble. Dat geldt niet alleen voor de gebouwen, dat geldt ook voor de (particuliere) tuinen.

Die eenheid is aanwezig dankzij de opgaande beplanting, die in de afgelopen eeuwen natuurlijk allerlei veranderingen heeft doorgemaakt. Van de aanwezige oude bomen maakt een aantal zeker al honderd jaar deel uit van het Stift; het vervangen van oude, zieke en omgevallen bomen zorgt al eeuwen voor continuïteit.

De tuinen zelf zijn altijd van ondergeschikt belang geweest in dit ensemble. Waarschijnlijk was er bij het ontstaan van het Stift sprake van nutstuinen voor zelfvoorziening en stond er een enkel bankje om van de tuin en de omgeving te genieten.

Bij de uitgebreide renovatie in de jaren '70 zijn vermoedelijk de hagen aangeplant die nu de tuinen omkaderen. Toen is op het middenterrein gekozen voor haagbeuk (Carpinus betulus) en niet voor de nu meer gangbare beuk (Fagus sylvestris) als omlijsting. Langs de tuin van de dominee is vrij recent een aantal meters haagbeukenhaag vervangen door beuk.

De hoogte van deze hagen varieert, van ongeveer 1.20 meter tot bijna 2 meter.

Bij de renovatie in de jaren '90/'00 is één rij van de twee doorgeschoten beukenhagen aan de buitenrand verwijderd en zijn jonge beukjes geplant langs de tuinen achter de huizen aan de west- en zuidzijde. Op enkele plekken is deze nieuwe aanplant niet aangeslagen door een tekort aan licht. Op andere plekken groeien de beukjes goed en hebben ze inmiddels een hoogte van ongeveer 1 meter bereikt.

Het onderhoud van de tuinen is wisselend. Over het algemeen is sprake van gras of gazon met borders rondom. Sommige tuinen zijn strakker, andere hebben een meer natuurlijke uitstraling.

Bij de kerkrentmeesters en de Vrienden van het Stift is behoefte aan een aantal afspraken over beheer en onderhoud van de tuinen, juist vanwege hun belang voor het ensemble. De bewoners wordt voldoende vrijheid gegeven voor hun eigen invulling.
Hierna worden logische en goed op te volgen randvoorwaarden aangegeven.

2. Randvoorwaarden

De tuinen hebben een groene en natuurlijke uitstraling en een karakter dat aansluit op het openbare terrein van het Stift. De uitstraling betreft de beplanting, verharding en verlichting maar ook sierelementen.

Beplanting

De tuinen hebben een groene erfscheiding.

- Bij de tuinen grenzend aan het middenterrein is deze een haag van haagbeuken met een maximale hoogte van 1,50 meter. Eenheid in hoogte is hierbij belangrijk, bij voorkeur worden de hagen gelijktijdig (en door dezelfde persoon) gesnoeid. Langs enkele tuinen zijn de hagen lager; zolang dit past in het gehele beeld is dat geen bezwaar.
- De hoogte van 1,80 meter wordt vanwege de privacy aangehouden langs het pad tussen de huizen aan de noordwestkant.
- De maximale hoogte van de hagen aan de buitenrand van de tuinen is 1,20 meter, behalve op enkele plaatsen waar vanwege privacy 1,50 tot 1,80 meter kan worden aangehouden. Er hoeft geen vervanging of nieuwe aanplant van hagen plaats te vinden.
- Beplanting in de tuinen is natuurlijk een eigen keus; kies planten die passen bij de streek, het (micro)klimaat (zon, schaduw, vochtig, droog) en ofwel inheems of een sterke cultuurvariëteit zijn. Gebruik bij voorkeur planten die bijen, vlinders en andere insecten aantrekken (biodiversiteit).
- In het geval van kap van bomen in de tuin is altijd overleg nodig met de kerkrentmeesters.

Verharding

Gebruik zo min mogelijk verharding in de tuin.

- Passend bij het karakter van het Stift zijn verhardingsmaterialen als gebakken klinkers, 30 x 30 tegels en grind.

-Gebruik waar mogelijk open of halfverharding; voor de opname van regenwater is dat beter.

Verlichting

Wees spaarzaam met buitenverlichting.

- Geen felle lampen gebruiken.
- Eenvoudige lamp vanaf de gevel bij de voordeur met een bewegingssensor.
- Geen verlichting in de tuin tenzij noodzakelijk, laag bij de grond of vanaf de gevel.
- Of maak gebruik van witte stenen (traditionele Twentse oplossing).

Sierelementen

Wees zeer spaarzaam met gebruik van sierelementen.

- Plaats geen opvallende en hoge elementen in de tuin
- Gebruik rustige en gedekte kleuren bij bijvoorbeeld tuinmeubilair.

3. Colofon

Titel: 2543 DNK Advies ervenconsulent het Stift te Weerselo

Datum: 1 augustus 2021

Opdrachtgever: Vrienden van het Stift
p/a Vengraven 5, 7595 BN Weerselo

Opdrachtnemer: Het Oversticht – Anneke Coops
Postbus 531
8000 AM Zwolle
anneke.coops@hetoversticht.nl
0621 593 614

landschapsontwerpers

Oldenzaalseweg 38 • 7651 KC Tubbergen • info@nl-landschaps.nl • www.nl-landschap.nl